

باسمه تعالی

نام طراح: مریم السادات سنگی	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت زمان امتحان: ۸۵ دقیقه
محل خدمت: ناحیه ۷ مشهد	معاونت آموزش متوسطه	تعداد سوالات: ۱۹
نام درس: علوم و فنون ادبی ۱	اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوا متوسطه	تعداد صفحات: ۴
پایه و رشته: دهم انسانی	نمونه سوالات استاندارد گروه درسی زبان و ادبیات فارسی	تاریخ طراحی: ۱۴۰۳/۹/۱۵

ردیف	عنوان سؤال (همراه با پاسخ)	بارم
تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)		
۱	جاهای خالی را با کلمه مناسب پر کنید. الف) خوانش دقیق متن نخستین گام موثر در رویارویی با متون است. ب) فارسی باستان در دوره هخامنشی رایج بود. ج) آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده بیشتر آثار دینی زرتشتی است. د) شعر فارسی در قرن چهارم به دست رودکی بنیاد نهاده شد که به همین سبب او را پدر شعر فارسی گویند.	۲
۲	چرا آثار ادبی پهلوی به کتابت درنیامده است؟ به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته است.	۰/۵
۳	کدام یک از آثار زیر اصل پارتی دارند؟ الف) کلیله و دمنه ب) هزار و یک شب ج) درخت آسوریک	۰/۲۵
۴	عبارت صحیح را از داخل کمانک انتخاب کرده و زیر آن خط بکشید. الف) مهم ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است. (قرن چهارم - قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم) ب) رایج ترین انواع شعر فارسی در قرن چهارم بوده است. (حماسی - عرفانی) ج) مولف تفسیر طبری است. (محمد بن جریر طبری - جمعی از دانشمندان آن زمان)	۰/۷۵
۵	یک مورد از ویژگی های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم را بنویسید. سادگی فکر و روانی کلام - شاعر می کوشد فکر و خیال خود را همان گونه که به خاطرش می رسد بیان کند - شاعران بیشتر به واقعیت بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی رفت - آوردن ترکیب های تازه، استعاره های دلپذیر، تشبیهات گوناگون و به کارگیری انواع توصیف. (یک مورد کافی است)	۰/۵
نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۶	حکایت زیر را خوانده و آن را از دیدگاه قلمرو زبانی ادبی و فکری بررسی کنید. (هر کدام یک مورد) "صیاد بی روزی، ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی اجل در خشک نمیرد. دو چیز محال عقل است: خوردن بیش از رزق مقسوم و مردن پیش از وقت معلوم." قلمرو زبانی: کاربرد کلمات عربی در متن مانند: محال، عقل، مقسوم، معلوم و ...	۱/۵

باسمه تعالی

نام طراح: مریم السادات سنگی	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت زمان امتحان: ۸۵ دقیقه
محل خدمت: ناحیه ۷ مشهد	معاونت آموزش متوسطه	تعداد سوالات: ۱۹
نام درس: علوم و فنون ادبی ۱	اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوا متوسطه	تعداد صفحات: ۴
پایه و رشته: دهم انسانی	نمونه سوالات استاندارد گروه درسی زبان و ادبیات فارسی	تاریخ طراحی: ۱۴۰۳/۹/۱۵

	<p>قلمرو ادبی: وجود سجع بین کلمات مقسوم و معلوم قلمرو فکری: تأکید بر تقدیر و سرنوشت از قبل تعیین شده (قضا و قدر الهی)</p>	
۷	<p>سروده زیر را خوانده و با توجه به قلمرو ادبی «تشخیص و مثل» را شناسایی کنید. هر که زین گلشن لبی خندان تر از گل بایدش (تشخیص) خاطری فارغ ز عالم چون تو گل بایدش صبر بر جور فلک کن تا بر آیی رو سفید دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش (مثل)</p>	۱
۸	<p>قلمرو فکری حاکم بر ابیات زیر را بنویسید. الف) اگر هوشمندی به معنی گرای اهمیت توجه به باطن نه صورت ظاهر ب) تا رنج تحمل نکنی گنج نبینی اهمیت داشتن صبر و استقامت ورزیدن در کارها ج) سر ارادت ما و آستان حضرت دوست که هر چه بر سر ما می رود ارادت اوست تسلیم سرنوشت و تقدیر الهی بودن</p>	۱/۵
	<p>موسیقی شعر (۶ نمره)</p>	
۹	<p>واج ها و حرف های کلمه (توجه) را مشخص کنید. ت / ا / و / ا / ج / ا / ه</p>	۱
۱۰	<p>جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف) هجای پایانی اوزان شعر فارسی همیشه بلند محسوب می شود. ب) هر هجا فقط یک مصوت دارد.</p>	۱
۱۱	<p>بیت زیر را از نظر آهنگ و موسیقی و حس و حال حاکم بر شعر بررسی کنید. ز تیغ دلیران هوا شد بنفش برفتند با کاویانی درفش بیت لحنی کوبنده و باصلاحت دارد و از نوع حماسی است. وزن و آهنگ با طنین محکم و پرهیبت است.</p>	۱

نام طراح: مریم السادات سنگی	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت زمان امتحان: ۸۵ دقیقه
محل خدمت: ناحیه ۷ مشهد	معاونت آموزش متوسطه	تعداد سوالات: ۱۹
نام درس: علوم و فنون ادبی ۱	اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوا متوسطه	تعداد صفحات: ۴
پایه و رشته: دهم انسانی	نمونه سوالات استاندارد گروه درسی زبان و ادبیات فارسی	تاریخ طراحی: ۱۴۰۳/۹/۱۵

۲/۵	<p>بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه نموده و علامت های هجایی آن را بنویسید.</p> <p>عجب نیست از گل که خندد به سروی که در این چمن پای در گل نشیند</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>ع</td><td>جَب</td><td>نی</td><td>س</td><td>تَز</td><td>گُل</td><td>ک</td><td>خَن</td><td>دَد</td><td>ب</td><td>سَر</td><td>وی</td> </tr> <tr> <td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td> </tr> <tr> <td>ک</td><td>دَر</td><td>این</td><td>چَ</td><td>مَن</td><td>پَا</td><td>ی</td><td>دَر</td><td>گِل</td><td>ن</td><td>شی</td><td>نَد</td> </tr> <tr> <td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td><td>U</td><td>-</td><td>-</td> </tr> </table>	ع	جَب	نی	س	تَز	گُل	ک	خَن	دَد	ب	سَر	وی	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	ک	دَر	این	چَ	مَن	پَا	ی	دَر	گِل	ن	شی	نَد	U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-	۱۲
ع	جَب	نی	س	تَز	گُل	ک	خَن	دَد	ب	سَر	وی																																							
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-																																							
ک	دَر	این	چَ	مَن	پَا	ی	دَر	گِل	ن	شی	نَد																																							
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-																																							
۰/۵	<p>"و" را یک بار در یک کلمه در نقش صامت و یک بار در نقش مصوّت به کار ببرید.</p> <p>صامت: وحید، وام // مصوّت: دود، نور (برای هر کدام یک مثال کافی است، به پاسخ های مشابه نمره تعلق می گیرد).</p>	۱۳																																																
زیبایی شناسی (۶ نمره)																																																		
۱	<p>موارد صحیح را از داخل کمانک انتخاب کرده و زیر آن خط بکشید.</p> <p>الف) آرایه..... بدیع لفظی محسوب می شود. (تشبیه- واژه آرایی)</p> <p>ب) آنچه در تکرار اهمیت دارد..... سخن است نه..... (جنبه آوایی، شکل نوشتاری- شکل نوشتاری، جنبه آوایی)</p>	۱۴																																																
۱	<p>درست یا نادرست بودن موارد زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) آرایه سجع در کلامی دیده می شود که حداقل دو جمله باشد. درست</p> <p>ب) واج آرایی جزء علم بیان محسوب می شود. نادرست</p>	۱۵																																																
۰/۵	<p>در کدام مصرع « واج آرایی » دیده نمی شود؟</p> <p>الف) از نام اگر نگذری از ننگ برون آ</p> <p>ب) با همه شیشه دلی، شیر شکار است شراب</p> <p>ج) بخور تا توانی به بازوی خویش</p>	۱۶																																																
۰/۵	<p>در بیت زیر واج آرایی را بیابید.</p> <p>خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است واج های «خ» و «ز»</p>	۱۷																																																
۰/۵	<p>در بیت زیر واژه آرایی را پیدا کنید.</p> <p>زمانه قرعه نو می زند به نام شما خوشا شما که جهان می رود به کام شما</p>	۱۸																																																

باسمه تعالی

نام طراح: مریم السادات سنگی	اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی	مدت زمان امتحان: ۸۵ دقیقه
محل خدمت: ناحیه ۷ مشهد	معاونت آموزش متوسطه	تعداد سوالات: ۱۹
نام درس: علوم و فنون ادبی ۱	اداره تکنولوژی، گروه های آموزشی و بررسی محتوا متوسطه	تعداد صفحات: ۴
پایه و رشته: دهم انسانی	نمونه سؤالات استاندارد گروه درسی زبان و ادبیات فارسی	تاریخ طراحی: ۱۴۰۳/۹/۱۵

۱۹	<p>در موارد زیر ارکان سجع را بیابید.</p> <p>الف) بزرگان گفته اند: " دولت، نه به کوشیدن است؛ چاره کم جوشیدن است."</p> <p>ب) من مانده ام مهجور از او، دیوانه و رنجور از او گویی که نیشی دور از او در استخوانم می رود</p> <p>ج) تنی چند متفق سیاحت بودند و شریک رنج راحت.</p> <p>د) در رفتن جان از بدن، گویند هر نوعی سخن من خود به چشم خویشتن، دیدم که جانم می رود</p>	۲/۵
	جمع نمره	۲۰
توفیق رفیق راهتان باد!		

